

місцевому рівнях повинна вестись активна робота щодо розширення мережі ДЮСШ, підтримки створення спортивних клубів та фітнесцентрів різної форми власності, відповідних умов у скверах і парках для самостійних занять фізичними вправами і спортом. Місця для проведення занять фізичними вправами і спортом (спортивні споруди, інвентар і обладнання, майданчики, роздягальні, душові і т. ін.) повинні не тільки відповідати певним вимогам і стандартам, а бути естетичними і привабливими. Увесь процес у комплексі повинен викликати приємні відчуття увучнів і студентів і залишати на тривалий час приємні спогади від занять. За такої організації ця робота буде мати успіх.

Фізичне виховання повинно стати одним із пріоритетних напрямів освіти, як надзвичайно важливий чинник у процесі формування навичок здорового способу життя, як безпосередньо практична дисципліна, що сприяє усвідомленню здорового способу життя, навчає практичним діям щодо зміцнення здоров'я.

Роль олімпійського руху у формуванні здорового способу життя

В.О. Ковальов, доц.

Кіровоградський національний технічний університет

У філософському розумінні здоровий спосіб життя – це синтетична характеристика сукупності типових видів життєдіяльності людей індивідів та соціальних утворень.

В процесі розвитку спорту в різних сферах життя суспільства неминуче відбувається диференціація спортивної практики, тобто виокремлення відносно оформлених напрямків, розділів і варіацій. Це відбувається в силу того, що спорт в цілому різноманітний, а конкретні цілі, що реалізуються в різних обставинах спортивної практики, шляхи та умови досягнення їх не завжди одні і ті ж.

Олімпійські ігри, що зародилися у Давній Греції ще у 776 році до нашої ери та були відроджені у 1894 році рішенням Першого світового спортивного конгресу відіграли надзвичайно важливу роль у розвитку спортивного руху сучасності і у формуванні здорового способу життя.

Активний розвиток фізичної культури і спорту, олімпійського руху в Україні позитивно вплинули і на аналогічні процеси в Кіровоградській області.

Найкращим прикладом для пропаганди олімпійських ідеалів, розвитку олімпійського руху, що безумовно впливає на розвиток фізичної культури і формування здорового способу життя, є безпосередня участь атлетів регіону в Олімпійських іграх.

У складі збірної команди незалежної України в Олімпійських іграх сучасності брали участь спортсмени –кіровоградці:

– 1996 р. Атланта(США) - Ольга Тесленко і Світлана Зелепукіна(гімнастика спортивна), Олександр Симоненко(велоспорт на треку);

– 2000 р. Сідней(Австралія) - Ольга Тесленко, Тетяна Ярош і Руслан Мезенцев (гімнастика спортивна), Олександр Симоненко (велоспорт на треку), Андрій Глущенко (триатлон), Інна Нікітіна (плавання);

– 2004 р. Афіни(Греція) – Руслан Мезенцев(гімнастика спортивна), Андрій Глушченко(триатлон), Максим Прокопенко (веслування на каное);
– 2008 р. Пекін(КНР) – Валентина Голенкова(гімнастика спортивна), Андрій Глушченко(триатлон), Максим Прокопенко (веслування на каное).

За дослідженнями народного музею спортивної слави Кіровоградщини встановлено, що 26 спортсменів – вихідців з Кіровоградської області стали учасниками Олімпійських ігор.

У 2007 році дві вихованки СДЮШОР „Надія” представляли нашу державу на літньому Європейському юнацькому Олімпійському фестивалі, який проходив у Белграді (Сербія): Валентина Голенкова у змаганнях зі спортивної гімнастики стала переможницею у командних змаганнях, багатоборстві, вправах на брусах та на колоді і виборола срібну нагороду у довільних вправах; Ганна Євчак у змаганнях з плавання здобула срібну нагороду на дистанції 400 м. комплексним плаванням.

В області розвивається 56 видів спорту, з яких 24 входять до програми Олімпійських ігор, працюють 37 ДЮСШ, 2 СДЮШОР та ОШВСМ. У позашкільних закладах займаються спортом 16943 спортсмена під керівництвом 578 тренерів. З метою якісної і цілеспрямованої роботи затверджені пріоритетні види спорту: бейсбол, велоспорт, гімнастика спортивна, легка атлетика, софтбол та хокей на траві. За останні 4 роки олімпійського циклу популярність спорту зросла, що спонукало керівників ДЮСШ відкрити ще 10 відділень, з 18 до 29 збільшилася кількість спортсменів основного складу збірних команд України з 12 видів спорту.

Кіровоградщина, як спортивний край відома ще з початку минулого століття. Десятки наших співвітчизників, спортсменів області є переможцями і призерами чемпіонатів та першостей світу, Європи і України. 23 спортсмени стали Заслуженими майстрами спорту, 45 – Заслуженими тренерами України, 36 – переможцями чемпіонатів та першостей світу, 20 – чемпіонами Європи. Серед них дворазова чемпіонка світу і Європи зі спортивної гімнастики Олеся Дудник, срібні призери Олімпійських ігор у Сіднеї 2000 року велогонщик на треку Олександр Симоненко та гімнаст Руслан Мезенцев. Успіхи олімпійців позитивно вплинули на розвиток паралімпійського спорту. Чемпіонами та призерами Паралімпійських ігор стали Юрій Андрюшин, Алла Мальчик, Олег Мунц.

На розвиток фізичної культури і спорту та олімпійського руху, формування здорового способу життя впливають заходи, які започатковані і проводяться Національним олімпійським комітетом. А саме змагання, конкурси, вікторини та інші заходу у програмі: „Олімпійського дня”, „Дня олімпійського бігу”, „Олімпійського тижня”, „Всеукраїнського уроку під гаслом „Стань в ряди олімпійців”, набувають популярності „Олімпійське літо” та підняття державного і олімпійського прапора на честь відкриття Олімпійських ігор та інші.

В програмі „Олімпійського дня” та „Олімпійського дня бігу” в області проводяться близько 200 заходів і в них беруть участь близь 14 тисяч чоловік(2007р.-9537 чол., 2008р.-13883, 2009р.-13950).

З метою виховання у населення і особливо молоді перед стартом учасників пробігу завжди вітають спортивне керівництво області, провідні спортсмени, ветерани війни і спорту. Кращі спортсмени області - учасники пробігу покладають кошик з квітами до пам'ятника - меморіалу "Батьківщина-мати" та квіти до могил Героїв Радянського Союзу, у минулому провідних спортсменів області.

Заходи, що проходяться в цей день завжди широко висвітлюються в пресі, загальним тиражем більше 180 тис. примірників. Проведення легкоатлетичного пробігу висвітлюється інформаційно-аналітичною програмою обласної телерадіокомпанії „День за днем”, ТРК "Стимул" та каналом „ТТУ”.

Представники засобів масової інформації беруть участь у конкурсах серед спортивних журналістів України. Так у номінації „Кращий журналіст року” У 2007 році став Юрій Ілючик - журналіст щотижневика „Спорт ревью”. Подяки НОК України за активну роботу з висвітлення спортивних подій та пропаганду олімпійського руху отримали: обласна державна телерадіокомпанія та головний редактор щотижневика „Спорт ревью” Сергій Осадчий.

Щороку відділення НОК України в Кіровоградській області проводить анкетування серед журналістів „Герої спортивного року” з метою визначення найкращих спортсменів, тренерів, працівників і меценатів, журналістів і менеджерів спорту України.

Протягом 10 років управління та відділення НОК України в Кіровоградській області разом зі спортивними організаціями визначали 10-ку кращих спортсменів, тренерів, кращу ігрову команду та трійку кращих спортсменів-інвалідів і видавали плакат-календар, який розповсюджували в області з метою популяризації спортивних здобутків та пропаганди олімпійського руху, фізичної культури і спорту.

Особливої уваги заслуговує організація і проведення Всеукраїнського олімпійського уроку та Олімпійського тижня. Уже п'ять років поспіль цей захід проводиться в Україні і на теренах області. Особливість його полягає у різноманітності форм проведення. Це і лекція-бесіда з історії олімпізму Давньої Греції і сучасного олімпійського руху, і у формі змагань - «Мала олімпіада», вікторини, конкурси малюнка тощо. За статистикою у 2007 році цей захід було проведено у 590 загальноосвітніх закладах 4-х міст та 21 району області де взяли участь 66216 учнів, у 2008- 589 закладах, 67014 учнів і у 2009-450 закладах, 63765 учнів. У показових виступах на центральних площах та у парках взяли участь 2550 учнів-спортсменів у 2007р., 2500 у 2008р. і 5593 у 2009р.. Ця статистика говорить про те що Всеукраїнський олімпійський урок визнаний в закладах освіти в області і є дієвою формою виховання молодого покоління. Проте ще багато чого необхідно зробити. Необхідно підняти до певного рівня виконавську дисципліну і застосувати заохочувальні заходи, встановити відповідні нагороди за рейтинговими показниками для закладів і відповідальних працівників.

Відділення НОК України в Кіровоградській області разом з обласним управлінням фізичного виховання і спорту Комітету фізичного виховання і спорту Міністерства освіти і науки України забезпечило організацію і проведення олімпійського уроку нагородною і сувенірною продукцією та спортивною літературою, плакатами про історію олімпійського руху для загальноосвітніх закладів та ДЮСШ області. Був виданий навчально-методичний посібник з організації і проведення олімпійського уроку „Олімпійський рух та участь у ньому українських атлетів” і був розданий для використання у кожній ДЮСШ та кожному загальноосвітньому навчальному закладі області. Участь у даному заході брали провідні спортсмени області, тренери, ветерани та працівники спорту. Серед них: срібний призер ХХУП літніх олімпійських ігор у Сіднеї, триразовий чемпіон світу з велоспорту на треку Олександр Симоненко, учасниця ХХУІ і ХХУІІ Олімпійських ігор, МСМК зі спортивної гімнастики Ольга Тесленко, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, ЗТУ зі спортивної гімнастики Світлана Куценко, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, ЗТУ з легкої атлетики Олег Соколовський та його вихованка - чемпіонка і призерка Параолімпійських ігор 2004 р. в Афінах і 2008 р. в Пекіні Алла Мальчик.

15 лютого 2009 року у спортивному залі КНТУ відбулося проведення ІІІ-го етапу Всеукраїнських змагань „Ігри чемпіонів” серед збірних команд загальноосвітніх навчальних закладів районів і міст області за . У заході взяли участь 12 команд 84 учні загальноосвітніх навчальних закладів області. Організатори змагань Міністерство України

у справах сім'ї, молоді і спорту, Міністерство освіти і науки України, НОК України та Асоціація спортсменів «Клуб» Біола». Безпосередню організацію і проведення здійснили відділення НОК України в Кіровоградській області разом з обласним управлінням фізичного виховання і спорту Комітету фізичного виховання і спорту Міністерства освіти і науки України та кафедрою фізичного виховання КНТУ. За підсумками змагань Переможці і призери були нагороджені кубками, дипломами, медалями та сувенірами від НОК України. Переможець змагань - команда Бобринецької загальноосвітньої школи ім. П.П.Шумикова нагороджена путівкою до МДЦ «Артек».

Зважаючи на те, що в області є напрацьований традиційний єдиний календар спортивно-масових заходів, відділення НОК України в Кіровоградській області бере участь у проведенні низки змагань пам'яті відомих спортсменів, ветеранів війни і спорту.

У 2007 році в області за наказом начальника управління освіти і науки облдержадміністрації та за участі відділення НОК України в Кіровоградській області відбувся обласний тур Всеукраїнської вікторини «Знавець олімпійського спорту», конкурсів дитячого малюнку та літературних творів серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Традиційно обласним центром фізичного здоров'я населення „Спорт для всіх" та відділенням НОК України в Кіровоградській області проводяться масові спортивні та фізкультурно-оздоровчі заходи за місцем проживання та у місцях відпочинку населення під гаслом „Олімпійське літо".

Робота з ветеранами уже багато років в області проходить на високому рівні у співпраці з радою ветеранів війни і спорту. У дні Великої Перемоги та фізичної культури і спорту біля Пам'ятного знаку воїнам спортсменам традиційно влаштовується урочистий мітинг на якому працівники спортивної галузі символічно звітують про здобутки і вшановують ветеранів. Спортсменам, тренерам та працівникам галузі урочисто вручаються нагороди. Це є своєрідний місточок успадкованості поколінь, чутливий момент взаємоповаги, виховання у юних спортсменів відповідальності і гордості за те що вони достойні ветеранів. На цих заходах широко використовується олімпійська символіка та символіка НОК України.

Відділення співпрацює і з народним музеєм спортивної слави Кіровоградщини де в кубках, медалях, фотографіях та інших матеріалах зберігається історія спорту Кіровоградщини. Музей просто насичений інформацією про сучасний олімпійський рух. Доброю традицією стало проведення першого заняття студентів факультету фізичного виховання КДПІ ім. Володимира Винниченка. Є написання ними курсових робіт на базі фондів музею.

У 2007 році у м. Кіровограді на базі КНТУ відбувся Всеукраїнський семінар-нарада з питань реалізації Програми розвитку олімпійського руху в Україні на 2005-2010 роки. Участь у даному заході взяли регіональні відділення та працівники НОК України, представники державних та громадських спортивних організацій. На семінарі нараді з доповідями виступали голови відділень Вінницької, Одеської, Кіровоградської, Миколаївської, Херсонської та Черкаської областей. Протягом двох днів учасники семінару-наради обговорювали проблеми розвитку олімпійського руху, обмінювалися досвідом, відвідали музей спортивної слави, стали учасниками дня відкритих дверей СДЮШОР «Надія», познайомилися із заокеанською горою у бейсбол та зіграли у футбол матч дружби з ветеранами ФК «Зірка».

Всі ці та інші заходи започатковані НОК України на відміну від класифікаційних змагань, офіційних чемпіонатів та першостей носять пропагандистський та просвітницький характер і суттєво впливають на формування здорового способу життя населення області і особливо молоді, посилюють роботу з розвитку з розвитку фізичної культури і спорту та олімпійського руху в цілому.